

GRÀCIA PARTICIPA
**PROTOCOL D'ACTUACIÓ
DAVANT DE VIOLÈNCIES MASCLISTES
I LGTBIFÒBIQUES**

repost
solidari
de Gràcia

ÍNDEX

0_ INTRODUCCIÓ	1
1_ OBJECTE	1
2_ DEFINICIONS. VIOLÈNCIES MASCLISTES REGULADES AL PROTOCOL	4
3_ ÀMBITS D'APLICACIÓ	5
4_ OBLIGACIONS DE GARANTIA DEL PROTOCOL	5
5_ CIRCUIT D'ACTUACIÓ	6
6_ MESURES I PRINCIPIS D'ACTUACIÓ	8
7_ SEGUIMENT I AVALUACIÓ	9
8_ PROTECCIÓ DE DADES	9
9_ MARC NORMATIU	10

0_INTRODUCCIÓ

L'Associació Gràcia Participa adopta aquest protocol com a compromís de fer dels espais que gestiona de voluntariat social uns espais lliures de les violències masclistes i LGTBifòbiques per tal defensar tant a les usuàries com a les voluntàries que hi participen perquè tota violència exercida per raó de sexe, orientació sexual o identitat de gènere és una greu violació dels drets humans i en tant associació d'àmbit social defensem que només des del respecte per la llibertat de totes i tots podem treballar per uns barris socialment més justos i igualitaris.

1_OBJECTE

El menyspreu envers una persona o un grup de persones, així com l'assetjament, el descrèdit, la difusió d'estereotips negatius, l'estigmatització o l'amenaça en relació a aquesta persona o aquest grup de persones, i la justificació d'aquestes manifestacions per raons de raça, color, ascendència, origen nacional o ètnic, edat, discapacitat, llengua, religió o creences, sexe, gènere, identitat de gènere, orientació sexual i altres característiques o condicions personals, és violència.

Aquest Protocol d'actuació davant de violències masclistes i LGTBifòbiques té com a finalitat establir els criteris essencials per donar resposta acurada a conductes percebudes com a discriminatòries, violentes o d'assetjament sexual, per raó de sexe, orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, produïdes dins l'àmbit la vida social i del voluntariat de la nostra associació, que el voluntariat i el conjunt de les persones usuàries dels projectes que són gestionats des de la nostra associació.

- El Rebost Solidari de Gràcia
- Punts d'informació dels casals comunitaris de Gràcia

S'aplica a les activitats promogudes, coordinades o coorganitzades directament per l'Associació Gràcia Participa.

Els objectius específics d'aquest protocol són:

- a) Prevenir l'aparició de conductes discriminatòries, violentes o d'assetjament sexual, per raó de sexe o per raó d'orientació sexual, identitat de gènere entre les persones que formen part de l'Associació Gràcia Participa.
- a) Establir unes pautes d'actuació per detectar conductes com les descrites en l'apartat 2 (Definicions), investigar-les i, si escau, iniciar les actuacions administratives necessàries per tractar-les, donar-hi resposta protectora, reparadora i sancionadora, i, en cas de constituir delictes, traslladar-les a la fiscalia.
- b) Informar, formar i sensibilitzar membres i usuàries de l'Associació Gràcia Participa en matèria d'assetjament sexual, per raó de sexe, d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere, i d'altres conductes discriminatòries.

2_ DEFINICIONS.

VIOLENCIES MASCLISTES

REGULADES AL PROTOCOL

2.1. PARTINT DE LA DEFINICIÓ DE LES FORMES DE VIOLÈNCIA contingudes a l'article 4 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, aquest protocol s'activarà davant la concurrència d'alguna de les següents manifestacions de violència masclista, tant si s'exerceix de manera puntual com reiterada:

- a) Violència física: comprèn qualsevol acte o omissió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.
- b) Violència psicològica: comprèn tota conducta o omissió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaçes, d'humiliació, de vexacions, d'exigència d'obediència o submissió, de coerció verbal, d'insults, d'aïllament o de qualsevol altra limitació del seu
- c) Violència sexual i abusos sexuals: comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per la dona, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

2.2. PARTINT DE LA DEFINICIÓ DELS DIFERENTS TIPUS DE VIOLÈNCIES que es fa a l'article 4 de la Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, transgènere, bisexuals i intersexuals, i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, i aquest protocol també s'activarà davant la concurrència d'alguna de les següents manifestacions LGTBfòbiques, tant si s'exerceix de manera puntual com reiterada: a

- a) Discriminació directa: situació en què es troba una persona que és, ha estat o pot ésser tractada, per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, d'una manera menys favorable que una altra en una
- b) Discriminació indirecta: situació en què una disposició, un criteri, una interpretació o una pràctica pretesament neutres poden ocasionar en lesbianes, gais, transgènere, bisexual o intersexuals un desavantatge particular respecte de persones que no ho són.
- c) Assetjament per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere: qualsevol comportament, basat en l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere d'una persona, que tingui la finalitat o provoqui l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat o la seva integritat física o psíquica o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

2.3. L'ASSETJAMENT A L'ÀMBIT DEL VOLUNTARIAT és una violència física, sexual o psicològica que es pot produir en el centre on es fa el voluntariat i durant la jornada que es faci, o fora del centre i de la jornada, sempre que tingui relació amb la feina associada a l'espai del voluntariat. Pot adoptar qualsevol de les tipologies descrites anteriorment

3_ ÀMBITS D'APLICACIÓ

3.1. ÀMBIT D'APLICACIÓ OBJECTIU: quan qualsevol de les conductes relacionades en l'apartat 2 es produeixin en el si de l'activitat de l'Associació Gràcia Participa, per mitjans verbals, físics, presencials o electrònics (missatges de correu, xarxes socials, WhatsApp, Telegram, etc.).

3.2. ÀMBIT D'APLICACIÓ SUBJECTIU: quan almenys una de les persones implicades en els fets sigui voluntària o usuària de l'Associació Gràcia Participa o hi mantingui alguna relació directa.

Quan calgui treballar amb empreses externes col·laboradores o contractades, es prioritzaran aquelles que tinguin protocols d'actuació davant l'assetjament.

4_ OBLIGACIONS DE GARANTIA DEL PROTOCOL

Per a la implementació d'aquest protocol, els responsables de l'Associació Gràcia Participa tindran les següents obligacions:

- a) Conèixer aquest protocol i vetllar per reduir i eliminar factors de risc que generen situacions discriminatòries, violentes o d'assetjament.
- b) Vetllar, a través de la informació a les voluntàries i usuàries, perquè tothom conegui i compleixi aquest protocol.
- c) Garantir les formacions específiques necessàries per prevenir actituds i comportaments masclistes que perpetuen les discriminacions i violències masclistes i LGTBifòbiques.
- d) Garantir la confidencialitat dels processos i el respecte a les persones implicades.
- a) Equip del protocol (format per la junta de l'Associació Gràcia Participa i cadascuna de les persones responsables dels grups de les comissions actualment actives)
  - a) Vetllar per al compliment del protocol.
  - b) Avaluar el protocol i detectar necessitats d'actualització i millora.
  - c) Col·laborar en l'elaboració de l'informe anual.
  - d) Facilitar recursos formatius i vetllar per al coneixement del protocol.

L'equip del protocol estarà format per la junta de l'Associació Gràcia Participa i cadascuna de les persones responsables dels grups de les comissions actualment actives i una persona de reconeguda expertesa en la matèria.

Per garantir el desplegament, l'actualització, la millora permanent i la més eficient gestió possible d'aquest protocol, la composició de l'equip del protocol es podrà ampliar temporalment i puntual per a una finalitat concreta, determinada i justificada. L'ampliació temporal i puntual s'ha d'aprovar per majoria absoluta dels membres de l'equip del protocol.

5_CIRCUIT D'ACTUACIÓ

5.1. PROCEDIMENT GENERAL DAVANT D'UNA DENÚNCIA

El procediment d'aquest protocol no impedeix que la víctima acudeixi a la via judicial sempre que ho consideri oportú.

En el moment de rebre la denúncia, s'informarà les persones implicades o perjudicades dels drets de denúncia i d'altres recursos que poden utilitzar en aquest àmbit fora de l'Associació Gràcia Participa.

Entre el material informatiu, es facilitarà el formulari de denúncia i el correu electrònic on aquest formulari s'ha d'adreçar. Les denúncies adreçades a aquest correu tindran caràcter confidencial i les seves dades només seran utilitzades per als procediments que se'n derivin.

El correu electrònic específic on qualsevol persona relacionada amb l'Associació Gràcia Participa pot enviar una denúncia sobre una situació vinculada amb les violències masclistes i LGTBIfòbiques produïdes en el si de l'activitat de l'associació (protocol.graciaparticipa@gmail.com).

Aquest correu només serà gestionat per la persona delegada per l'equip del protocol i es mantindrà una absoluta confidencialitat. Les denúncies també es poden iniciar d'ofici.

5.2. PROCEDIMENT A APLICAR SEGONS LA VINCULACIÓ QUE TINGUIN AMB L'ASSOCIACIÓ GRÀCIA PARTICIPA LES PERSONES IMPLICADES EN LA DENÚNCIA

Aquest protocol només s'aplicarà a persones voluntàries i usuàries de l'Associació Gràcia Participa si aquestes resulten implicades en una denúncia per fets o conductes que hagin tingut lloc mentre participaven o col·laboraven en actes, accions, esdeveniments..., organitzats o coorganitzats per Associació Gràcia Participa.

5.3. LES INFRACCIONS

5.3.1. Faltes lleus:

- a) Observacions suggerents i desagradables, acudits o comentaris sobre l'aparença o l'aspecte, i abusos verbals deliberats de contingut libidinós.
- b) Ús d'imatges o pòsters pornogràfics en els llocs de treballs i en les eines que s'hi utilitzen, sempre que no es considerin faltes greus.
- c) Exhibició de símbols sexistes ofensius i/o d'imatges ofensives o vexatòries de les persones LGBTI.
- d) Qualsevol actitud sexista, verbal, no verbal o física, no desitjada i que incomodi, violenti o no agradi a la persona que la pateix. S'hi inclouen: galanteries grolleres, invasió de l'espai, mirades persistents, peticions insistents, persecucions, insults, burles, intimidació, humiliacions, comentaris ofensius i/o degradants o qualsevol altre comportament hostil.
- e) Gestos obscens.
- f) Contacte físic innecessari.
- g) Actituds que comportin vigilància extrema i contínua.

5.3.2. Faltes greus:

- a) Gestos obscens.
- b) Ordres vexatòries.
- c) Contacte físic deliberat i no sol·licitat, innecessari, fregaments, tocaments no consentits amb o sense força.
- d) Observació clandestina de persones en llocs reservats, com els serveis o vestuaris.
- e) Insinuacions sexuals o comentaris humiliants, vexatoris o obscens de caràcter sexista o per raó d'identitat o d'orientació sexual.
- f) Cartes, notes, missatges electrònics o qualsevol tipus de missatge de text o gràfic de contingut sexual dirigit a la persona objecte de la conducta.

5.3.3. Faltes molt greus:

- a) Demandes de favors sexuals, acompanyats o no de promeses explícites o implícites de tracte preferencial o d'amenaques en cas de no accedir a aquest requeriment (xantatge sexual o d'intercanvi).
- b) Intents d'agressió sexual i agressions sexuals amb o sense penetració, forçar relacions sexuals sota pressió, coacció, intimidació o submissió química (conducta sancionada penalment com a abús o agressió sexual).
- c) Publicació de comentaris, fotografies o altre tipus de materials de caràcter sexual a xarxes socials, sobre la persona objecte d'atenció inapropiada o dirigits a ella.
- d) Arraconaments, busca deliberada de quedar-se a soles amb algú de manera innecessària, amb la creació d'un entorn intimidant o molest.
- e) Agressions físiques, que inclourien la violència física exercida sobre una persona o un grup de persones per motius de violències masclistes i LGTBIfòbiques, orientació sexual o aspecte físic.
- f) Publicació o difusió deliberada d'informació personal o confidencial de la persona objecte de la conducta per fer-ne mofa.
- g) La combinació de diferents conductes de les anteriorment descrites es considerarà indicatiu suficient d'una conducta d'assetjament.

5.4. LES SANCIONS

L'informe elaborat per les persones de l'equip del protocol inclourà les conclusions del cas instruït i, si escau, la proposta provisional sancionadora. Aquesta proposta de resolució sancionadora es realitzarà de forma motivada i proporcionada als fets que hagin resultat provats, i sempre d'acord amb aquest protocol.

Les sancions corresponents, que poden ser més d'una, en funció del principi de proporcionalitat i d'acord amb la gravetat dels fets i les circumstàncies concurrents, seran les següents:

5.4.1. Faltes lleus:

Amonestació verbal, amonestació per escrit, suspensió de voluntariat o atenció durant dos dies, carta de censura, suspensió de voluntariat o atenció de tres a setze dies, suspensió d'activitat representativa de l'associació o de tasques de voluntariat.

5.4.2. Faltes greus:

Suspensió suspensió de voluntariat o atenció de setze a seixanta dies, suspensió definitiva, expulsió de l'Associació de sis mesos a un any.

5.4.3. Faltes molt greus:

Expulsió de la persona voluntària o usuària per un període superior a un any, sanció que pot arribar a l'expulsió definitiva, segons la gravetat de la infracció comesa o de la seva reincidència, sens perjudici d'altres sancions.

6_MESURES I PRINCIPIS D'ACTUACIÓ

Elaborar un programa formatiu amb perspectiva feminista en matèria de violències masclistes i LGTBIfòbiques i d'aplicació del protocol. El programa serà desenvolupat per poder ser dut a terme amb presència virtual o física. El protocol i els continguts formatius es difondran a tota l'associació i estaran disponibles a la web. Es generaran materials de difusió, suport i sensibilització sobre l'àmbit d'actuació d'aquest protocol.

6.1. SUPORT I RESPECTE A LA PRESA DE DECISIONS

És imprescindible respectar la capacitat de decisió de la persona agredida. Sempre cal tenir en compte que l'última decisió l'ha de prendre ella, fins i tot quan sembli incomprendible.

La persona agredida ha de donar sempre el consentiment en relació amb l'aplicació del protocol. En cas que la persona agredida retiri el seu consentiment un cop ja s'ha iniciat el procediment, caldrà cloure l'informe i, si es tenen evidències de l'agressió, l'equip del protocol haurà d'entomar la responsabilitat de resoldre l'expedient. Una agressió no pot quedar sense resposta.

6.2. RESPECTE I PROTECCIÓ

S'ha de procedir amb la discreció necessària per protegir la intimitat i la dignitat de les persones afectades. Les actuacions i les diligències han de tenir lloc amb el màxim respecte a totes les persones implicades.

6.3. CONFIDENCIALITAT

La informació generada i aportada per les actuacions en l'aplicació del procediment i establert a l'apartat 5 d'aquest protocol tindrà caràcter confidencial i només serà accessible per a les persones que intervinguin directament en la seva tramitació. Està prohibit difondre els documents relacionats amb qualsevol consulta o denúncia presentades. Només les parts implicades en els fets, en la seva condició d'interessades, tindran accés als documents que formin part d'un expedient.

Excepcionalment, es podrà proporcionar informació a les autoritats judicials corresponents, quan així ho sol·licitin en el marc de les diligències que s'estiguessin tramitant pels mateixos fets. En el cas de les diligències policials, només es podrà facilitar la informació requerida quan es facin en l'exercici de les funcions com a policia judicial. Totes les persones que participin en les actuacions previstes en el procediment establert a l'apartat 5 d'aquest protocol, ja sigui com a parts implicades, com a membres de l'Equip del protocol, tenen l'obligació de no revelar les informacions que coneguin a conseqüència de la seva participació. La persona denunciant ha d'actuar d'acord amb les exigències de la bona fe.

6.4. PROTECCIÓ DAVANT DE POSSIBLES REPRESÀLIES

Queda garantida l'absència de represàlies contra les persones que formulin una denúncia, que compareguin com a testimonis o que participin en una investigació sobre conductes com les descrites en aquest protocol, excepte en els casos en què actuessin de mala fe, un comportament del qual es podran derivar responsabilitats.

7_SEGUIMENT I AVALUACIÓ

L'equip de protocol, amb la periodicitat que s'estableixi en el moment de la seva creació, farà un informe amb totes les denúncies. Hi incorporarà aquella informació, excepte les dades personals, que serveixi per fer-ne seguiment i conèixer la tipologia dels casos. També revisarà el protocol, per tal de proposar accions de millora.

8_PROTECCIÓ DE DADES

L'enviament d'informació personal a través del canal de denúncies suposa un tractament de dades per al qual no es necessari recollir el consentiment de la persona interessada, però sí que n'ha de tenir coneixement. Per això, és necessari que totes les persones que introdueixin les seves dades al formulari de denúncia llegeixin atentament la clàusula informativa que hi ha al peu de pàgina, per tenir coneixement de com es tracten les seves dades personals en aquest context i dels drets que els assisteixen.

9_MARC NORMATIU

- a) Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica, també conegut com a Conveni d'Istanbul, maig 2011.
- b) CEDAW: Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació envers les dones. Declaració sobre l'eliminació de la violència envers les dones, de 18 desembre de 1979, (internacional).
- c) Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. (Parlament de Catalunya)
- d) Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. (Parlament de Catalunya)
- e) Llei 17/2015, del 21 de juliol, Llei d'igualtat efectiva de dones i homes. (Parlament de Catalunya)
- f) Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes. (Estat espanyol)
- g) Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere. (Estat espanyol)
- h) Codi penal espanyol, Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre. La versió consolidada del Codi Penal espanyol inclou fins a l'última modificació del 31 de març de 2015. Especialment, el contingut de l'article 173 contra la integritat moral i els del Títol VIII. "Delitos contra la libertad e indemnidad sexuales", articles 178 a 194.

Rebost Solidari de Gràcia

Carrer Reig i Bonet, 12
Barcelona, 08024

www.rebostsolidaridegracia.cat

 info@rebostsolidaridegracia.cat

 [@GraciaParticipa](https://twitter.com/GraciaParticipa)

 [graciaparticipa](https://www.instagram.com/graciaparticipa)

 [Rebost Solidari de Gràcia](https://www.facebook.com/RebostSolidari.de.Gracia)

